

OPOLE

MONOGRAFIA MIASTA

pod redakcją
WŁADYSŁAWA DZIEWULSKIEGO
i
FRANCISZKA HAWRANKA

INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU 1975

Spis treści

Przedmowa	7
Wstęp	9
SRODOWISKO GEOGRAFICZNE OPOLA (Stanisław Michalak)	12
Polożenie, obszar i ludność 12. Budowa geologiczna 13. Rzeźba powierzchni 16. Warunki klimatyczne 16. Stosunki wodne 20. Gleby 20. Szata roślinna 21. Świat zwierzęcy 25	
W EPOCE FEUDALNEJ (Józef Kaźmierczyk, Władysław Dziewulski, Jan Kwak, Marian Kornecki)	27
CZASY NAJDAWNIEJSZE (Józef Kaźmierczyk)	28
Najstarsza osada 28. Gród-miasto na Ostrówku 32. Obraz miasta przedlokacyjnego 36. Ludność i jej struktura 44. Kultura materialna 46. Kultura umysłowa 51	
ZA PIASTÓW OPOLSKICH (Władysław Dziewulski)	56
Dzieje polityczne 56. Życie gospodarcze 65. Struktura społeczna ludności 72. Stosunki etniczne 76. Obraz miasta 79. Kultura materialna i umysłowa 90. Sztuka (Marian Kornecki) 106	
POD PANOWANIEM HABSBUURGÓW (Jan Kwak)	127
Dzieje polityczne 127. Życie gospodarcze 136. Struktura społeczna ludności 150. Stosunki etniczne 154. Obraz miasta 160. Kultura materialna i umysłowa 166. Sztuka (Marian Kornecki) 179	
W MONARCHII STAROPRUSKIEJ 1742—1808 (Władysław Dziewulski)	195
Dzieje polityczne 195. Życie gospodarcze 200. Struktura społeczna ludności 212. Stosunki etniczne 216. Obraz miasta 220. Kultura materialna i umysłowa 228	
W EPOCE KAPITALIZMU (Franciszek Hawranek, Wiesław Lesiuk, Władysław Dziewulski, Marian Kornecki)	241
ROZWÓJ PRZESTRZENNY MIASTA (Franciszek Hawranek)	242
LUDNOŚĆ OPOLA I JEJ STRUKTURA (Wiesław Lesiuk)	251
STOSUNKI GOSPODARCZE (Franciszek Hawranek)	269
W latach 1808—1870 269. Na przełomie stuleci 277. Między wojnami 287	
STOSUNKI POLITYCZNO-USTROJOWE (Franciszek Hawranek)	296
W latach 1808—1918 296. Między wojnami 302	
ZYCIE POLSKIE W OPOLU (Wiesław Lesiuk)	327
W latach 1808—1918 327. Między wojnami 344	
KULTURA (Marian Kornecki, Władysław Dziewulski)	373
Sztuka (Marian Kornecki) 373. Kultura materialna i umysłowa (Władysław Dziewulski) 375	

OSWIATA (Wiesław Lesiuk)	392
W POLSCE LUDOWEJ (Damian Tomczyk, Zbigniew Kowalski, Michał Lis, Janusz Kroszel, Zbigniew Mikołajewicz, Adolf Kühnemann, Antoni Zagożdżon, Stanisław Michalak, Manfred Kutyma, Teodor Musiol, Zdzisław Jaeschke, Czesław Welcer, Joachim Glensk, Henryk Zamorowski, Juliusz Stecki)	401
WYZWOLENIE OPOŁA (Damian Tomczyk)	402
LATA ODBUDOWY (Zbigniew Kowalski, Michał Lis)	413
Życie społeczno-polityczne (Zbigniew Kowalski) 413. Życie gospodarcze (Michał Lis) 453	
OPOLE JAKO STOLICA REGIONU (Janusz Kroszel)	471
ROZWÓJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ (Zbigniew Mikołajewicz, Antoni Zagożdżon)	485
Strefa miasta Opola (Zbigniew Mikołajewicz) 485. Strefa podmiejska 498. W końcu XVIII i na początku XIX wieku 499. Na przełomie XIX i XX wieku 500. Po drugiej wojnie światowej (Antoni Zagożdżon) 503	
LUDNOŚĆ (Janusz Kroszel)	505
ROZWÓJ GOSPODARCZY (Zbigniew Mikołajewicz, Adolf Kühnemann, Stanisław Michalak)	511
Przemysł (Zbigniew Mikołajewicz) 511. Budownictwo (Zbigniew Mikołajewicz) 525. Handel (Adolf Kühnemann) 531. Transport i łączność (Zbigniew Mikołajewicz) 542. Gospodarka komunalna (Zbigniew Mikołajewicz) 548. Ochrona środowiska (Stanisław Michalak) 559	
OŚWIATA I NAUKA (Manfred Kutyma, Teodor Musiol)	564
Szkolnictwo podstawowe 564. Średnie szkolnictwo ogólnokształcące 569. Szkolnictwo zawodowe 572. Opieka nad dziećmi i młodzieżą 580. Oświata dorosłych 586. Szkolnictwo wyższe i nauka 588. Instytuty naukowo-badawcze 594. Społeczne towarzystwa naukowe i organy doradcze 596. Działalność Towarzystwa Przyjaciół Opola (Zdzisław Jaeschke, Czesław Welcer) 597	
ZYCIE KULTURALNE (Joachim Glensk)	601
Biblioteki i księgarnie 602. Środowisko literackie 604. Muzealnictwo 607. Plastyka 609. Architektura 611. Teatr 612. Środowisko muzyczne 618. Prasa 621. Fotografika 624. Kina 625. Radio i telewizja 627. Działalność estradowa 631. Placówki kulturalno-oświatowe i ruch amatorski 631	
SŁUŻBA ZDROWIA (Henryk Zamorowski)	636
Lecznictwo zamknięte 636. Lecznictwo otwarte 641. Służba sanitarno-epidemiologiczna 642. Apteki 643	
KULTURA FIZYCZNA I SPORT (Juliusz Stecki)	645
PERSPEKTYWY ROZWOJU OPOŁA (Zbigniew Mikołajewicz)	652
Opole na mapie kraju i regionu 652. Zmiany demograficzne 653. Rozwój przemysłu i budownictwa 656. Rozwój funkcji usługowych 658. Rozwój komunikacji i gospodarki komunalnej 660. Kierunki zagospodarowania przestrzennego 663	
POSŁOWIE (Józef Kokot)	671
BIBLIOGRAFIA (Ewa Wyglenda)	673
INDEKS NAZWISK (Ewa Wyglenda)	689